

Factsheet | Symbolen op verpakkingen

Oktober 2015

Deze factsheet van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) bespreekt de betekenis van symbolen die op verpakkingen staan. De symbolen in deze factsheet gaan alleen over verpakkingen en niet over het verpakte product.

Door middel van letters wordt aangegeven of een symbool een officieel keurmerk is en of het gebruik van het symbool gecontroleerd wordt door een onafhankelijke partij. Daarnaast wordt er aangegeven of het symbool informeert over de herkomst van de materialen of over de afvalfase van de verpakking. Als beide niet van toepassing zijn hoort het symbool thuis in de categorie overig. (Zie tabel 1 voor legenda.)

K	Keurmerk en onafhankelijk gecontroleerd
A	Afvalfase
H	Herkomst materialen
O	Overig

Tabel 1: Legenda

Symbolen over de bron van het materiaal

Onderstaande symbolen verschaffen informatie over de bron van het materiaal van een verpakking.

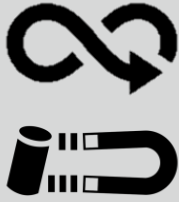
	<p>Der Blaue Engel is een keurmerk en is geïnitieerd door de Duitse regering. Het symbool staat op producten, verpakkingen of diensten die milieuvriendelijker zijn dan andere producten voor het zelfde gebruik. Het wordt toegekend door een onafhankelijke jury. Dit symbool is ontwikkeld om de consument te helpen bij hun aankoopbeslissingen. Bron: www.blauer-engel.de/</p>	<p>K H</p>
	<p>Cradle to Cradle (C2C) is een internationaal keurmerk voor materialen en diensten. Het C2C Symbool kent meerdere niveaus: basis, brons, zilver, goud en platina. In Nederland is op het gebied van verpakkingen alleen papier met C2C-zilver certificaat verkrijgbaar. Om dit symbool te mogen gebruiken moet er worden voldaan aan de eisen voor chemicaliën-, energie- en watergebruik. Er zijn geen eisen voor de herkomst van de vezels van het papier. Bron: www.europeesecolabel.nl/</p>	<p>K H</p>

	<p>Het EU Ecolabel is het Europese milieukeurmerk voor non-food producten en diensten, en heeft als doel om duurzamere productie en consumptie te stimuleren. Het symbool is erkend door alle landen van de Europese Unie en door Noorwegen, Liechtenstein en IJsland. Elke lidstaat van de Europese Unie heeft een eigen 'Competent body' die verantwoordelijk is voor de implementatie van het symbool in het betreffende land. In Nederland is dit de organisatie Stichting Milieukeur (SMK). Bron: www.europeesecolabel.nl/</p>	<p>K H</p>
  	<p>Forest Stewardship Council (FSC) is een internationaal keurmerk voor papier, karton en hout. Verpakkingsmateriaal met dit symbool bevat ten minste zeventig procent vezels van gecertificeerd hout. Dit symbool zegt alleen iets over de bron van vezels, maar niet over productie van het materiaal.</p> <p>Er bestaan drie verschillende labels: 100%, Mix en Recycled. Het type label dat gebruikt moet worden, is afhankelijk van de samenstelling van het houten/papieren materiaal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% Voor verpakkingsmateriaal waarvan al het hout afkomstig is uit FSC-gecertificeerde bossen. • MIX Voor verpakkingsmateriaal dat bestaat uit een combinatie van materiaal uit FSC-gecertificeerde bossen, FSC Controlled Wood en/of gerecycled materiaal. • RECYCLED Voor verpakkingsmateriaal waarvan minimaal vijftientig procent van het hout bestaat uit post-consumer gerecycled materiaal (en de rest uit pre-consumer gerecycled materiaal). <p>Bron: www.fsc.nl</p> <p>De betekenissen van de symbolen van FSC en PEFC lijken veel op elkaar. Het verschil tussen FSC en PEFC is de manier van certificering en wie er mag certificeren.</p>	<p>K H</p>

	<p>OK Biobased is een keurmerk voor biobased materialen. Het kent vier niveaus voor verpakkingen die voor minimaal twintig procent (één ster) en maximaal tachtig procent (vier sterren) uit hernieuwbare materialen bestaan. Materialen met het OK Biobased keurmerk kunnen kunststoffen zijn op basis van zetmeel, cellulose, of melkzuur. Het symbool zegt niets over de composteerbaarheid van het product. Het Belgische AIB Vinçotte is zowel certificeerder en controleur.</p> <p>Bron: www.okcompost.be</p>	<p>K</p> <p>H</p>
	<p>Plantbottle is een fabrikantensymbool van Coca-Cola voor PET-flessen die voor minimaal dertig procent bestaan uit hernieuwbare grondstoffen en die volledig als PET recyclebaar zijn.</p> <p>Bron: www.coca-colacompany.com/plantbottle-technology/</p>	<p>H</p>
	<p>PEFC is een internationaal keurmerk voor papier en hout(producten). Verpakkingen met dit symbool bestaat ten minste voor zeventig procent uit vezels van gecertificeerd hout. Dit symbool zegt alleen iets over de bron van vezels, maar niet over productie van het papier.</p> <p>Ten minste zeventig procent van het gebruikte hout/papier komt uit PEFC gecertificeerd bos en/of gerecycled materiaal. Het totale aandeel gerecycled materiaal mag niet meer dan vijftientig procent bedragen. Het werkelijke percentage PEFC gecertificeerd kan optioneel worden vermeld. Wanneer het product geen gerecycled materiaal bevat dan wordt dit in de tekst weggelaten. Het overige materiaal komt uit gecontroleerde oogst.</p> <p>Bron: www.pefcnederland.nl</p> <p>De betekenissen van de symbolen van PEFC en FSC lijken veel op elkaar. Het verschil tussen PEFC en FSC is de manier van certificering en wie er mag certificeren.</p>	<p>K</p> <p>H</p>

Symbolen over afval

Onderstaande symbolen verschaffen informatie over hoe de verpakking kan worden afgedankt of verwerkt wordt in de afvalfase.

	<p>Dit symbool geeft aan dat de aluminium verpakking kan worden gerecycled. Het symbool zegt niets over het aandeel gerecycled aluminium in de verpakking. Het is een vrijwillig symbool en het gebruik wordt niet gecontroleerd. Binnen de pijlen staat soms geen “alu” maar “al”, omdat dat de officiële afkorting van aluminium is in de chemische terminologie.</p> <p>Bron: www.european-aluminium.eu/</p>	<p>A</p>
	<p>Het glasbak symbool geeft aan dat de verpakking bij het glasafval kan worden weggegooid. Het gebruik van dit symbool wordt niet gecontroleerd en is vrijwillig, het symbool is niet op alle glazen verpakkingen terug te vinden.</p> <p>Bron: www.duurzaamglas.nl/</p>	<p>A</p>
	<p>Het hand-mand of zwerfafval symbool vraagt de consument om de verpakking weg te gooien in een afvalbak. Er bestaan meerdere symbolen met deze betekenis. Deze symbolen worden toegepast op verpakkingen die vaak in het zwerfafval belanden.</p> <p>Voor meer informatie over zwerfafval: www.nederlandschoon.nl/</p>	<p>A</p>
	<p>Het kieplantlogo of seedling keurmerk wordt gedrukt op verpakkingen van composteerbaar materiaal. Deze verpakkingen worden binnen negentig dagen in zijn geheel afgebroken in een industriële composteerinstallatie. Verpakkingen worden alleen voorzien van dit symbool als ze voldoen aan de Europese norm (EN 13432) voor composteerbare verpakkingen en kunnen worden afgedankt bij het GFT-afval. Het Kieplantlogo heeft dezelfde betekenis als het OK Compost keurmerk. Eigenaar van het keurmerk is de Europese belangenvereniging voor composteerbare producten, European Bioplastics.</p> <p>Bron: http://en.european-bioplastics.org/standards/certification/</p>	<p>K A</p>
	<p>Deze symbolen geven aan dat het metaal in de verpakking te recyclen is. Het geeft aan dat de kringloop van het materiaal constant is en het materiaal steeds weer opnieuw kan worden gerecycled. Deze verpakkingen zijn met behulp van magneten uit het afval te sorteren, zowel voor als na de mogelijke verbranding in de afvalverbrandingsinstallatie.</p> <p>Bron: http://kringloopblik.nl/</p>	<p>A</p>

De Belgische organisatie AIB Vinçotte heeft een aantal logo's ontwikkeld die aangeven hoe het verpakkingsmateriaal kan worden verwerkt in de afvalfase.

Het **OK compost** keurmerk geeft aan dat de verpakking in een industriële composteerinstallatie te composteren is. Dit keurmerk is gelijk aan het kiemplantlogo en voldoet ook aan de EN-13432 norm. Zie verder bij het kiemplantlogo.

Het **OK compost HOME** keurmerk geeft aan dat de verpakking thuis op de composthoop in de tuin volledig wordt afgebroken. In deze natuurlijke omgeving zijn de factoren zoals volume en temperatuur niet constant. Hierdoor is de snelheid van composteren anders dan in een industriële composteerinstallatie.

Het keurmerk **OK Biodegradable** geeft aan dat het materiaal biologische afbreekbaar is in de natuur. Er zijn drie varianten van het OK biodegradable symbool:

OK Biodegradable MARINE: Dit label is een garantie dat de verpakking volledig biologisch afbreekbaar is in natuurlijk *zout* water.

OK Biodegradable SOIL: Dit label is een garantie dat de verpakking volledig biologisch afgebroken wordt in de *bodem*.

OK Biodegradable WATER: Dit label garandeert dat de verpakking volledig biologisch afbreekbaar is in een natuurlijk *zoet* water milieu.

Bron: www.okcompost.be/en/certified-products/

K

A

Het **Möbius symbol** wordt in de praktijk voor twee verschillende milieueclaims toegepast: voor 'recyclebaar materiaal' en voor 'bevat gerecycled materiaal'. De tweede toepassing komt vooral in Noord-Amerika voor. Het Möbius symbool wordt in Nederland gebruikt voor verpakkingen van papier en/of karton; het **Papier Karton Kringloop** symbool. Dit symbool geeft aan dat de verpakking bij het oud papier kan worden weggegooid. Het zegt niets over het product in de verpakking, de productie van de verpakking of het gebruik van gerecycled papier. Het gebruik van dit symbool is vrijwillig en wordt niet gecontroleerd.

Bron: www.prn.nl/

A

	<p>Het symbool van Plastic Heroes op een kunststof verpakking geeft aan dat de verpakking bij het kunststof afval mag worden weggegooid. Het gebruik van dit symbool is niet verplicht, dus niet alle kunststof verpakkingen zijn voorzien van dit symbool. Het gebruik is vrijwillig en wordt niet gecontroleerd. De eigenaar van het symbool is Stichting Proloog.</p> <p>Bron: www.stichtingproloog.nl</p>	A
	<p>De Weggooiwijzer is een hulpmiddel voor de consument om de verpakkingen op de juiste manier weg te gooien. De Weggooiwijzer bestaat uit verschillende symbolen voor onder andere glas, kunststof, restafval, papier/karton en drankenkartons. De weggooiwijzer wordt beheerd door het KIDV en is ontwikkeld door Nedvang, Albert Heijn en Milieu Centraal. De symbolen zijn vrij te gebruiken.</p> <p>Bron: www.weggooiwijzer.nl</p>	A

Overige symbolen

Onderstaande symbolen worden gebruikt in andere landen, maar kunnen wel op verpakkingen voorkomen die in Nederland worden verkocht.

	<p>Der Grüne Punkt wordt in sommige landen op verpakkingen gedrukt als bewijs dat de producent heeft betaald voor de verwerking van de verpakking in de afvalfase (producentenverantwoordelijkheid). In Nederland hebben producenten en importeurs van verpakte producten ook producentenverantwoordelijkheid, maar zij gebruiken geen symbool op verpakkingen om dit aan te geven.</p> <p>Bron: www.pro-europe.org.</p>	O
	<p>Dit symbool wordt gebruikt om materialen te identificeren. De getallen in de driehoek geven aan om welk soort materiaal het gaat en nog specifiek ook welk type kunststof het betreft. Door technologische ontwikkelingen in de sorteer- en recycling industrie is het symbool nu alleen nog van belang in de productie van (kunststof) verpakkingen. Het gebruik van dit symbool op verpakkingen is in Europa niet verplicht. Als het gebruikt wordt, moet het wel juist gebruikt worden. In sommige regio's in de Verenigde Staten is het wel verplicht.</p> <p>Bron: www.kidv.nl/kennis/instrumenten-en-factsheets/1452/factsheet-l-identificatie.html&field=Binary3</p>	O

	<p>Dit statiegeld symbool wordt gebruikt in België en geeft aan dat er statiegeld zit op de verpakking (van onder andere bier). Het is een vrijwillig symbool, dus niet alle statiegeld verpakkingen zijn voorzien van dit symbool. Aangezien onder andere Belgisch bier ook in Nederland wordt verkocht, kan dit symbool ook in Nederland voorkomen.</p> <p>Bron: www.ecoconso.be/IMG/pdf/labels_logos_pictos.pdf</p>	<p>O</p>
	<p>Dit Triman symbool vloeit voort uit de Franse regelgeving, die van toepassing is sinds 1 januari 2015. Het symbool moet worden gebruikt op verpakkingen die in Frankrijk worden verkocht. Het geeft aan welk onderdeel van de verpakking kan worden gerecycled en waar de consument het materiaal gescheiden kan weggoien.</p> <p>Bron: www3.ademe.fr/internet/guide-utilisation-triman/final/secur/guide-utilisation-signaletique-triman.pdf</p>	<p>O</p>